

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével).

Árma mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai szétküldéssel: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.Szerkesztési órák:
délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztési telefon: 686.

Kiadóhivatali telefon: 382

Budapest, 1898. febr. 9.

Picquart ezredesnek és Gouse tábornoknak rendkívül érdekes levelezését közlik ma a párisi lapok.

Tehetetlenség.

Körülbelül két évtizeddel ezelőtt történt, hogy Herbst osztrák liberális képviselő azt mondta a bécsi Reichsrathban, hogy Bodenbachnál a szocializmus véget ér. Ma husz szocialista képviselő ül a Lajtán tuli képviselőházban.

Nincs tiz esztendeje, hogy a Sándor-utczában Apponyi Albert gróf rámutatott a határok kopogató szocializmusra és figyelmeztetett, hogy előzzük meg a bajt okos törvényhozási intézkedésekkel és ne várjuk be, míg a nemzetközi nyavalya a magyar talajban gyökeret verve, veszélyeztetni fogja a közszabadságot s annak intézményeit. A nemzeti párt vezérének akkor siettek denuncziálni első sorban Bécsben, gunyt üttek belőle és ujjal mutogattak rá, hogy szocialista.

És ma kétségbe esve, tanácstalanul állanak a rettenetes baj előtt, mely rájuk tört, mert megelőzni nem merték és nem akarták.

A napokban szentesített munkás törvény tárta fel csak egész valójában a helyzetet.

Az aratókat kereső gazdákat ezekkel a szavakkal utasította el a félrevezetett tömeg:

— *Arassanak az igazolványok!*

Szabolcsban nyílt lázadásban törték ki nemcsak a munkások, hanem a velük egyetértő kisczabák is, akik ez alatt a jelszó alatt foglaltak állást:

— *Karóba az urakkal!*

A parasztlázadás kétségtelen előjelei ezek, melyek elől nem tud elzárkózni sem a kormány, sem a közvélemény, de süket marad a parlament, az ország alkotmányos népképviselője.

Pedig épen a földmívelési tárca költségvetése van napirenden. És sivár pusztaság honol minden oldalán. Esmék helyett az «okosok» tanácsát vad ijedezés fogja el, melyet még vadabb fenyegetéssel igyekeznek palástolni.

«Meg kell rendszabályozni a sajtót! Ki kell hirdetni a státáriumot!» A karóra karóval felelnek — ennyit tudnak a veszedelmes belegség diagnosizáról és annak orvosszeréről.

És a vad üvöltözésből nem hal-

latszik egyetlen józan hang. A földmívelési tárca leperog, a milliókat megszavazzak és a Ház naplói tanúságot fognak tenni arról, hogy akkor, amikor Magyarország legmagyarabb részeiben a felbujtott nép a szocializmus tanai által elvakítva halált kiált a törvény és az állami rend fejére, Sima Ferencz és Rohonczy Gedeon állottak elő tanácsokkal.

Tisztelet becsület mindkettőjüknek, szerencse, hogy ők vannak, mert ha nem lennének ugy egy hangot sem hallottunk volna az ország palemenetjében arról, ami mindnyájunk lelkét leköti, ami mindnyájunk elméjét foglalkoztatja.

De hát alázatosan engedelmet kérve mindenkitől, akit illet, egész nyíltan azt kérdezzük, vajjon csakugyan Sima Ferencz és Rohonczy Gedeon képviselő urak lennének a nemzet vezérei?

Hol van a bölcsök bölcsőinek az a légiója, mely minden aprólékos csetepaténál előtűnik a színpalak mögöl, hogy összebékítse a meghasonlott barátokat? Hol vannak ők most, amikor igazán szükség volna az okos beszédre?

Vagy talán helyeslik a Rohonczy felfogását, hogy a sajtó az oka a szocializmusnak?

Álljanak elő és mondják meg. Adják elő véleményüket. Esméket kérünk, eszméket várunk a hazafiaktól. Beszéljenek. Ne hagyják szegyenbe a magyar parlamentet, mely mostani enervált állapotában olyan mint egy 443 fejtű polip, mely 443 szájon keresztül táplálkodik, de egyetlen prányában sem képes gondolatokat, ideákat termelni csak összehuzza magát a veszély pillanatában, mert tehetetlen, tunya és rest még a védekezésre is.

Budapest, február 9.

× *Goluchovsky Budapest.* Goluchovsky Agenor gróf külügyminiszter a napokban Budapestre érkezik. A külügyminiszter ideérkezése értesülésünk szerint összefüggésben áll Kállay Béni közös pénzügyminiszter jelenlegi budapesti tartózkodásával.

— *Vöm a főispán.* Bejárta az újságokat a hír, hogy Bánffy Dezső báró egy nála járt szabolcsi küldöttségnek azt mondta, hogy mit kernek tőlem intézkedést, hiszen ott van vöm, a főispán. A miniszterelnök ma a képviselőház folyosóján Gencsy Albert ügytársasági képviselőnek, aki annak a bizonyos küldöttségnek a tagja volt, fenhangon, hogy mindenki meghallhatta, ezeket mondotta:

— Én azt mondtam, hogy rosszul esik nekem a szabolcsi dolgok-

ról beszélni, mert a vöm a főispán. A sajtószabadság korlátozására vonatkozólag pedig az csak a megjegyzésem, hogy nem fogom nektek ki-kaparni a tüzes gesztenyét.

Gencsy Albert készséggel elismerte, hogy Bánffy báró szó szerint ezeket a kijelentéseket tette, ami által kétségtelenné vált, hogy ezuttal a félhivatalos tudósítás nem felelt meg a valóságnak.

A képviselőház ülése.

Ma már teljesen szocialista vitává avatták a földmívelésügyi budget tárgyalását. A szabolcsi forrongás olyan történet, mely a kérdés aktualitását nagyban fokozza.

Szilágyi az ülés elején bemutatja Szatmárnémeti város közönségének feliratát a 48-iki események évfordulójának megünneplése tárgyában, a német kereszturi acesperesség papságának Páder Rezső által beadott kérvényét a plébánosok részére járó természetbeli szolgáltatásoknak megváltása iránt s a szigetvári kath. polgári körnek Olay Lajos által beadott kérvényét az önálló vämterület és bank felállításá iránt.

Rohonczy Gedeon beszéde a tegnapi ülésről maradt el, — ma ő nyitja meg a vitát általános figyelem közt.

Rohonczy a munkáskérdéssel foglalkozik. Ismétli multkori fejtegetését, mely szerint a szocializmus oka az, hogy a nagy alföldi szabályozási munkálatok megszűnével, az ottani lakosság nagy keresetforrástól esett el. Akkor beleszóltak a jó módba, most nem tudnak a szűkebb viszonyokba beletörődni. De azért semmi jogosultsága sincs az erőszakos követelődésnek. A gabonaárak alacsony volta még csak rosszabbította az alföldi megélhetési viszonyokat. Azt a pluszt, a mi a megélhetéshez szükséges, a pazda, kell megtérítse.

Rohonczy előadja, hogy egy-zer birtokáról a munkások egy százszázalékos költséget küldötték hozzá s elpanaszolták, hogy az alacsony gabonaárak mellett nem élhetnek meg, noha dolgoznak, küzdenek. Nem akarnak utonállók lenni, — arra sincs pénzük, hogy Amerikába menjenek, pedig nem tudnak megélni.

— Megesett a szívem rajtuk — folytatja Rohonczy — de ezt nem szabad nekik mutatni. Tenni, segíteni azonban kötelességünk, mert nemcsak azt a 2000—3000 választót képviseljük, hanem a szegény nép ezreit is. Támogathatjuk egy kormányt, de rá kell mutatnunk, hogy itt segíteni kell!

Az alföldi agrár bajokkal szemben arra utal, hogy a leggazdagabbak a sváb községek, először is, mert jó földet kerestek ki már régente, de azután olyan munkások, szorgalmasak, hogy a jólétre rászolgálnak. Ezt Torontálmegyéjében lehet legvilágosabban tapasztalni, ahol a magyar és a német lakosság anyagi viszonyai között a legelősebb ellentétek uralkodnak. A tiszamenti vidékek Torontában nem bírák el a terheket, melyeket az árvíz szabályozási költségek, a mindenféle egyenes és közvetett adók, községi- és utadók, s ki tudná elszámolni, miféle adók elviselhetlenné tesznek. Van olyan kisbirtokos, aki egy krajczárnyi jövedelmet sem tud kimutatni. Ha ilyenkor jönnek az állapotok s hazudnak, iratokot szórnak a nép közé, nem csuda, ha a szikra gyújt, s a nép elveszti bizalmát a törvény iránt.

Nem tudjuk ma, hogy hol fog

megállni az ugynevezett agrárszocializmus. Ma még így nevezzük, — ki tudja, hogy fogjuk holnap nevezni. Ha hamar nem intézkedünk, az ország egy része lángba borul.

Nem helyes a vészharangot idő előtt fölévernü, de viszont mulasztást követel az, aki veszedelmes bajt látva, hallgatna.

Az alföld déli részén — biztos tudomása van róla — a szocialisták a központból vezetve ugy szervezkedtek, hogy egy napon adott jelre kitörjön a parasztlázadás.

Szabolcsban látjuk, hogy ez már nem munkásmozgalom; telkes gazdák vannak a szocialisták között, ez egész rendi szervezkedés. Meg kell adni a közép-birtokosnak a módot a megélhetésre, mert nem lehet tőle azt kívánni, hogy hazafi legyen, ha megszünt benne a hit, hogy családját fentarthatja. Ezzel az érzéssel a szívében szocialistává lesz.

A népet fel kell világosítani, hogy a szocialista izgatók nem akarják a javát. Ahol a nép meg tud élni, ott a szocializmus elien helyén való a szigor. Ahol a nép tudja, hogy nincs igaza, ott nem sokáig tart az ellenszegülés a szurony ellen. De ahol a nép szívében van megsebezve, ahol a létért küzd, ott veszélyes fegyver a szurony, ott az államhatalomnak segítenie kell.

Hallja, hogy Szabolcsban talán státárium lesz. Lehet, hogy ott helyes ez az intézkedés.

Szabolcsban ezt a lázadást a szocialista sajtó szítja, s ezt csak ünnepek, pénz vezeti.

— Liberális ember vagyok — folytatja Rohonczy — ott küzdöttem a szabadelvűség táborában. A sajtószabadság szent előtem. De meggyőződtem, hogy a sajtó is elitéli azt a sajtót, mely ilyen izgató, lázító dolgokat nyomtat. A szállítóke is elpusztul, ha a vadhajtást le nem metszük. Midőn Sima itt tegnap egy esetleges lázadásért a magyar kormányt és a parlamentet teszi felelőssé, arra mondja, hogy a kormány s a parlament kötelessége a gondoskodás. Nem nyújt be határozati javaslatot: csak egy eszmét vet fel. Vitassa meg a parlament, s vele együtt a sajtó. Ha határozati javaslatot nyújtana be, ezt így szövegeznék:

Utasítja a képviselőház a kormányt, hogy terjesszen a törvényhozás elé olyan törvényjavaslatot, mely a miniszteriumot arra hatalmazza fel, hogy utólagos parlamenti jóváhagyás mellett az 1848: XVIII. törvény-cikkben foglalt sajtójogi garancziákat egyes esküdtészek vagy törvényszékek területén meghatározott időre felfüggeszthesse a következő sajtó útján elkövethető büncselekményekre:

1. A felségértés esetére;
2. a lázadásra való felhívásra;
3. az alkotmány, a törvények, hatóságok és hatósági közegek elleni lázítás esetéire.

Rohonczy Gedeon ezeket ajánlja a parlament figyelmébe. Midőn helyére visszaül a Ház minden oldalán mély esend terül el. Szinte megváltászerűen hat a kínos esend után midőn a néppártion felhangzik Molnár prelátus hangja.

Molnár János prelátus ujabban következetesen a hölgyekkel kezd: ma is így szólal meg.

Uj konzul Budapesten.

Róma, (Az Esti Hírlap tudósítójától.) A király *Lemardó Modin*it kinevezte budapesti olasz konzullá. Az eddigi alkonzult *Vittore Agastino*t Marbeillebe helyezték át.

ESTI HIREK.

A Hetényi-ügy revíziója.

(Az Esti Hírlap tudósítójától)

A Hetényi-ügy tudvalevőleg abból áll, hogy a *Nemzeti Színház* igazgatósága különböző differenciák miatt nem újította meg *Hetényi* Bélával a régi szerződést. *Hetényi* erre nagy busan ott hagyta a kedves hajlékot és neki vágott a tágas, de kellemetlen vidéknek.

Bolyongásában kétségtelenül megállítja jó *Hetényi* Belát ügyének revíziója, melynek keresztül vitelére a világ összes *Labori*-inál hatalmasabb védelmi szindikátusa vállalkozott. A Nemzeti színház művésznőinek diadalhoz szokott gárdája. A művésznők *Priell Cornélia* vezetésével ma déli 12 órakor tisztelegtek *Perczel* Dezső belügyminiszternél.

... Fél tizenkettőkor egyszerre megélénkült a képviselőháznak unalmasan bus folyosója.

A *Nemzeti Színház* küldöttsége érkezett, hogy *Hetényi* Béla érdekében a szívéhez szóljon *Perczel* Dezsőnek.

A küldöttség, mely a következő párokból állott, a képviselők zajos eljenzése közben vonul fel a miniszteri szobához:

Priell Cornélia *Bercsényi* Bélával, *Lendvayné Gyenes* Lászlóval, *Helvey* Laura *Somló* Sándorral, *Hegyessy* Mari *Császár* Imrével, *P. Márkus* Emilia *Mihályfi* Károlylyal és *R. Maróthy* Margit *Pálffy* Györggyel.

Az érdekes küldöttség vezetésére *Fenyvessy* Ferencz vállalkozott, akit a képviselők egyik csoportja azonnal megtett intendánsnak.

— *Legatöbb intendáns ad hoc*, mondotta *Fenyvessy* és bevezette a küldöttséget a miniszteri szobába.

Perczel Dezsőnek még híre hamva sem volt a házban. Megjött azonban csakhamar *Bánffy* Dezső, de értesülve a ritka vendégekről csak kalapját és kabátját küldte a miniszteri szobába, maga pedig besietett az ülésterembe.

Nagy derűség követte a miniszterelnök megfutamodását, aminek tán *Fenyvessy* Ferencz örült legjobban, mert ez alatt a nagy politika zöld asztalánál zavartalanul táplálhatta vendégeit süteménnyel és csukorkákkal.

Végre 12 óra után megérkezett *Perczel* Dezső és a ház elnökének elfogadó szobájába kérte a küldöttséget.

Zajos meg-megújuló eljenzés hangzott fel ismét, amint a művészpárok az összes pártok képviselőinek osztatlan érdeklődése mellett átrönltek a folyosón, az első emeleten lévő elfogadó terembe.

A küldöttség szónoklója *Priell* Cornélia asszony volt, aki egyszerű kérészetlen szavakban arra kérte a belügyminisztert, hogy szerződtesse vissza *Hetényi* Bélát a színházhoz.

Perczel Dezső kijelentte, hogy elvi okokból nem avatkozik a színházaknál személyi kérdésekbe, pressziót senkire sem akar gyakorolni, de részint megnyugtathatja a küldöttséget, hogy neki a *visszaszerződés ellen nincs kifogása*.

A küldöttség nevében *Priell* Cornélia

ezt az ígéret felét is megköszönte és azzal távoztak a kegyelmes ur színe elől, hogy:

— *Hűl Isten igen jó hangulatban volt!*

Városi ügyek.

— *A II. kerületi sport-pálya.* A *II. kerületi polgárság a Christen-fele* telek ügyében tartott értekezletén állást foglalt a tanács ama határozatával szemben, amely szerint a telek költséges feltöltése mellőzésével csupán a földnek egyengetése és a parkozás vitelnek egyelőre kerestül. — A polgárság ugyanis azt kívánja, hogy a telek végre teljesen és ne részletekben rendeztessék, ebbe azonban a tanács fedezet híjján nem megy bele.

— *A telekadó bizottság* ma délelőtti ülést tartott. A III. kerületi vörösvári uti új elemi iskola építése czéljára a főváros megakartta szerezni a vörösvári ut és körte-utca sarkán levő ingatlan-ságot; minthogy azonban a tulajdonos 30,000 frtot kér érte, ami túlságosan nagy ár, a telekadó bizottság azt javasolja, hogy a területet a főváros bírói kisajátítás útján szerezze meg. — Az első magyar általános tisztviselő-egyesület azt kérte, hogy a főváros engedje át a részére a II. ker. *Albrecht*-ut és *pala-utca* sarkán levő 2503. hr. sz. telket, lehetőleg kedvezményes áron. A telekadó bizottság azt javasolja, hogy bocsássák a telket árverésre, négy-szögölként 60 forint kikiáltási ár mellett.

Rendőri hírek.

— *Hol van Schreiber?* Immár ötödik hete, hogy a rend hivatott őrei a hirhelt uszorást hajszolják s még mindig nem akadtak a nyomára. Pedig az uszorás fejedelmey folyton hallat magáról. A hozzátartozóival állandó érintkezésben van. Hol a délvidékről küld levelet, hol meg valami éjszaki városból pénzt a feleségének, akit amellet utasításokkal is bőven ellát. Szóval *Schreiber* «üzlete» a gazda távollétében is rendes medrében folyik tovább. Hanem azért megfogni nem lehet. Ha *Abbaziából* ír a feleségének, bizonyosan mátyás-földi rokonánál van látogatóban, amikor pedig *Rózsahegy*ről érkezik tőle pénz, s ott keresik a detektívek, *Schreiber* már valahol *München* felé jár. Legutóbb ismét nyomára akadt a rendőrség. Levelet írt a feleségének melyet lefoglaltak. A rendőrség ennek alapján házkutatást tartott nála s több fontos levelet és váltót talált. A kutatást a padlásra is kiterjesztették, amelynek egyik sarkában egy *Hamburg* jelzésű, nemrég feladott ládát találtak. A láda pedig *Schreiber* fehércsizmait tartalmazta. A rendőrség tudomásul veheti, hogy a jeles férfi elvitorlázott. Cak azután ne érkezzék a napokban megint valahonnan a *Zugliget*ben levő vagy pénz a *Schreiber* dohányutezai lakására.

— *Öngyilkossági kísérletek.* *Cserapes* Bálint postaszolgával felesége született *Rukovics* Erzsébet tegnap este a *Ranolder-utca* 14. sz. a. lakásán öszoveszett. A szövíta annyira elkésé-ritette az asszonyt, hogy kekköldalot ivott, eszméletlenül vitték a kórházba. — *Öz. Király* Lászlóné, szül. *Gyuróc* Teréz napszámosné a ménesi-ut 100. sz. alatti ház előtt tegnap boros fővel fel akarta akasztani magát, de két rendőrszándékában megakadályozta. Az I. ker. kapitányságra kísérték, ahol aztán őrizet alá vették.

— *Takács Zoltán a rendőrségnél.* A leszámítoló bank kárára a *Berecz* testvérek által elkövetett 20,000 frtos sikkasztásban való bűnrészességért három évi börtönrre elítélt *Takács* Zoltán dr. budapesti ügyvédet, mintán a büntetés háromnegyed részét kitöltötte, feltételes szabaddalra helyezték. Az ilyen a la

tartózkodás és életmód tekintetében külön rendőri szabályoknak van alávetve. Ezeknek megfelelően *Takács* Zoltán ma délben jelentkezett a főkapitányság nyilvántartó hivatalában.

— *Hirtelen halt.* *Ocskó* Mihály, budapesti születésű 64 éves hordár, a reáltanoda-utca 18. sz. a. lakásán tegnap este hirtelen rosszul lett s rövid idő múlva meghalt. Holttestét a boncoló intézetbe vitték.

— *Elfogott tolvaj.* *Janovszky* László vízvezetési berendező a minap a lo-vag-utca 13. sz. a. házban lerakatta a vízvezetési ólomcsöveket. Hétfő virradóra a csövekből mintegy 100 forintnyi értékű eltűnt. A rendőrség a tolvajt *Srik* Mihály 43 éves napszámos szemé-lyében kinyomozta s letartóztatta. A ellopot csöveket ugyanabban a házban levő lakásán megtalálták.

— *Tolvaj kereskedőség.* *Wellisch* Gyula óvoda-utca 27. sz. alatt lakó kereskedő panaszt tett *Grünfeld* Simon nemesdedi születésű 24 éves kereskedő-ség ellen, aki állandóan 400—500 frt erejéig különféle árukig meglopta. *Grünfeld* Simont ennek alapján a rendőrség letartóztatta. Amikor a kereskedő a segédet először vállatára fogta, mindent tagadott s csak akkor, amikor *Wellisch* kijelentette, hogy nem tesz ellene fel-jelentést, ismerte el a lopásokat, még pedig írásban, amelyeknek visszatér-tésére kötelezte magát. A rendőrségnél daczára adott írásának tagadja lopásait.

— *A kávéházak véme.* *Herz* Ábris liptószentmiklósi születésű 19 éves kereskedőség a múlt hónap elején jött föl a fővárosba, hogy itt valami alkalmazást keressen. A szerencse azo-ban sehogy sem kedvezett neki, mert pénze csakhamar elfogyott, ékszerait is zálogba tette állást azonban még mi-nedig nem kapott. *Herz* tehát valami jö-vedelem szerzésére akart jutni s e tekintetben legalkalmasabbnak találta a kabátlopás mesterségét. A *New-York* kávéházban végre tetten érték. A lo-pott kabátok értéke felmegy 1200 frtra, s ezek közül tulajdonosaik sokat vissza is kaptak. *Herz* *Abrist* át kísérték az ügyészséghez.

Törvény előtt

— *Nopesa Elek báró sajtópere.* Az operaházi skandalumból kifolyólag, amelyek *Nopesa* bárónak az intendánsi állásból való távozását megelőzték, a volt intendáns és *Szalaj* Mihály szer-kesztő közt tárgyait sajtópörök együttes tárgyalását a törvényesek ma márczius 14-ikére tűzte ki.

— *Tauszki felmentve.* *Tauszki* Miksa butorszallító *Nyáry* Adolf báróné öt kocsira terjedő butorát volt volna *Pozsonyba* szállítandó, még pedig a bárónénak az államvasutak részéről engedélyezett jutányos katonai szállítási díjszábas alkalmazásával. — Ennek *Tauszki* tényleg meg is felelt, a m. kir. államvasutak azonban úgy vélték tudni, hogy *Tauszki* a kizáróan *Nyári-féle* butorokra szóló kedvezményt ugyan-akkor *Pozsony* felé irányított egyéb máhúaira is kiterjesztette, amihez egyáltalán joga nem volt. Az államvas-utak ebben jövedelem csönkítést és csalást láttak fenforogni és *Tauszki* ellen a büntető eljárást megindí-tották. Ezt az ügyet ma tárgyalta har-madfokban a kir. kuria II-ik büntető tanácsa *Szekács* Ferencz kuriai bíró referálása alapján — és a kir. tábla felmentő ítéletét helyben hagyta, mert — ugymond az ítélet, az államvasutak nem bizonyították elfogadható módon, vajjon *Tauszky* a kifogásolt eset alkal-mával a *Nyári-féle* butornál tényleg egyéb butort is szállított és így *Tauszki*-kival szemben a kuriának is felmentő ítéletet kellett hoznia.

Külföldiek.

— *A német császárné Meránban.* *Berlinből* jelentik, hogy *Viktória* né-met császárné legközelebb *Meránba* érkezik, ahol hosszabb ideig fog tar-tózkodni.

— *Kitüntetett bíró.* *Janicssek* József nyugalomba menő kuriai bíró a bírói pályán szerzett érdemei elismerésül a *Lipót-rend* lovagkeresztjét kapta.

— *Az egyetem gazdasági igaz-gatója.* A budapesti tud. egyetem gazda-sági hivatalának igazgatójává a király *Dedky* Sándor vallás- és közoktatásügyi számtanácsost nevezte ki.

— *Odysseus királyi palotája.* A hellenistákat és archeologusokat ma is élénken foglalkoztatja annak a helynek biztos megállapítása, a mely lakról *Homer* zengzetes dala szól. Ujabbban, mint *Athenből* értesültünk, *Dörpfeld* tanár a német archeologiai intézetben beható előadást tartott múlt őszi iihakai utjáról. — Értekezésében előadja, hogy *Lotting* és társainak nézetéhez csatlakozik, akik az *Ithaka* nyugoti partjának öblét állítják a fejedelmi lak voltaképeni helyének és a melyet még ma is *Polis* öblének neveznek. — Kívánatos volna, ha az ásatások a melyeket már *Schlie-man* is ugyanitt tervelt, mihamarább kezdetüket vennék.

— *Szerelmek és kenyer.* Az elmúlt év őszén, történt, így írja ezt bajai levelezőnk, hogy *Felső-Szl.-Ivánon* jó bácskai szokás szerint néhány bunyevác parasztlégény úgy szöktette meg a szülei háztól szive választottját. A dolog így rendén volt volna, csak hogy a szöktető legények földhöz ragadt szegény napszámosok, míg a leányok a falu leggazdagabb parasztagdáinak gyer-mekei, akik bizony hozzá vannak szokva a jóléthez, a szerelmes legények pedig a mostani inséges időben még a száraz kukoricakenyeret is alig bírták elő-teremteni. A jómódhoz szokott leányok egyideig csak chezték, de most mintha összebeszéltek volna, ott hagyták a szerelmes, de szegény legényeket és vissza-zöktek a szüleikhez, mert ha választani kell, hát inkább a szív, mint gyomor legyen üres.

— *Rablógyilkosság Szécsényben.* *Szécsényi* levelezőnk írja, hogy ott *Strausz* Vilmos bérlőnek kanász szám-adóját, a 33 éves nőten *Zsurkó* *Pált* meggyilkolva találták. A szécsényi esendőrség alapos bűnjelek alapján, a tettest *Vizdák* *János* rovottmultu kondás személyében letartóztatta s a balassa-gyarmati fogházba bezállította. A gyilkos áldozatát — az orvosok állítása szerint — első álmában bunkóval agyonütötte s kését torkába mélyítve, ezt tetjesen széttroncsolta. A gyilkosság rablási szán-dékből történt, amennyiben az áldozat-nál volt négy sertés eladásából befolyt 200 frt készpénz is eltűnt. A gyilkos tettét konokul tagadja.

— *Letartóztatott szociálista iz-gató.* *Öcsényben* néhány nap óta egy gutoriföldi *Nyakas* *Sándor* nevű cipész-legény munka nélkül csavargott és a szociálisták maszlagos igéit hirdette az öcsényiek között. Az öcsényi bíró és jegyző végtére is letartóztta a veszedel-mes izgatót és bekísértette a főszo-lgábirósághoz, hol *Bajó* *Pál* főszo-lgábiró helyettes kihallgatás alá vette, de a nevét magán viselő *Nyakas* szociálista nagy hangon beszélt és azzal fenyege-tőzt, hogy ha nem hagyják békevel fölakaszja magát. Szombatira virradólag ehelyett a városház börtönében minden ruháját levette és elégette, úgy, hogy ruhát kellett szerezni részére.

— *El egyezés.* *Bund* *Károly*, m. kir. erdész a földművelésügyi miniszteriumban a napokban jegyezte el *Palmer* Irént, özv. *Palmer* *Endréné*, szül. *Nechwalsky* *Róza* leányát Budapesten.

— *Sztrájk a Dunaszabályozásnál.* Tegnap említettük, hogy a *Dunának koppányi* szabályozási munkálatainál részleges sztrájk ütött ki. Bajai levele-zőnk most arról értesít, hogy ma 800 ember, tehát a szabályozásnál alkalmazott összes munkás kimondta a sztrájkot. *Jelszavuk:* a bérfelemelés. Két hét előtti ugyanis keresetük tűrhető volt keresményük hetenkint 6—7 forint kö-zött váltakozott! A talajviszony azonban

időközben változott, a munkát keményebb lajzártalomban kellett folytatniok és így a legnagyobb megerőltetés és a köbméterenkint megállapított 17 krnyi ár mellett még a legügyesebb és legkitartóbb munkás sem kereshetett többet 70 krajczárnál naponként. A bajai munkások még ezek mellett a viszonyok mellett is tovább dolgoztak volna, a szentistváni, sükösdői és csanádi munkások azonban fenyegetésekkel kényszerítették őket a munka abbahagyására. Rendzavarás eddigéig nem történt, a 32 főből álló rendőri kirendeltségnek dolga nem akadt, mert a munkások a legnagyobb csendben és rendben hagyták el ma reggel a telepet.

Munkásrendülés Fiumében. Fiumeől táviratozza tudósítónk, hogy ott tegnap este a Schmidt és Mayer-féle papirgyárban nagy munkásrendülés volt Kirsner igazgató ellen. A munkások Kirsner elbocsátását követelték és mikor ezt a vezetés megtagadta beverték az összes ablakokat és oly botrányt idéztek elő, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni.

Állat az emberben. A temesmegyei Gyírok községet a vérengző Sada márkára emlékeztető és a legnagyobb lelkiület is mélyen felháborító esemény tartja izgatottságban. Igna György és a Loika nevű druszája, mindketten, ottani földművesek — mint levelezünk írja — már régen udvaroltak Marinka János tehető gazda Mária leányának. A feltűnő szépségű, 16 éves leányzó azonban mindkettőnek udvarlását a legridegebben visszautasította. A két legény boszút forralt. Az utolsó vasárnapi találka után Igna a leányzó szüleinek a házába hatolt, az alvó leányzó száját betömte éskarjain Loika pajtásának közeli lakására vitte. A leányt másnap Loika szobájában halva találták, a bírói vizsgálat pedig megállapította, hogy a leány a fajtalan legények erőszakoskodásai közben tüdőszelhűdésnek vált áldozatává. A legényeket nyomban letartóztatták és ma már mindkettőn is temesvári törvényszék börtönében ülnek.

Magyarfaló szerb tanító. Bácsalmási levelezünk írja, hogy Bácsalmási közigazgatási bizottsága Berics István csurgói gör. kel. szerb tanító állását elmozdította. Az elmozdítás oka az, hogy Berics nagy társaságban elmondott magyar szónoklatra becsürelő megjegyzéseket tett. Fennen hirdette, hogy: az ő társaságában magyarul beszélni senkise merészeljen! Ezek után remélhető, hogy a dicsköt ur magyar gyűlöletéből ki fog józanodni.

A mentők működése. Derék önkéntes mentőink mult havi működéséről a következő kimutatás számol be: Igénybe vették a mentőegyesület összesen 1,057 esetben. Ez esetek a következők: Sebzés, sérülés 234, helyő bajok 168, öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet 25, egyéb esetek 28, halálesetek 9, betegszállítás 216, mozgóörvényi szolgálatok 320, tüzhöz kivonulás 7, vaklárma 8, elmebetegszállítás 42.

Halálozás. Özv. magyar-eresztveibáró Miske Imréné, született Forgách Paula grófnő f. hó 7-én Kőszegen meghalt. Az elhunytat előkelő rokonság gyászolja.

Földrendések Dél-Amerikában. A New-York Herald-nak jelentik Belenos-Ayresből: Az északi kerületekben, de különösen Colomaria tartományban több lökésből álló földrendést észleltek. Colomaria városban sok ház megrongálódott. Villakamon ugyane tartományban majdnem teljesen elpusztult.

tult. Két ember életét vesztette, három pedig megsérült.

Hivatásának áldozata. Markó Gusztáv kir. főmérnök az Abauj-Tornavármegye m. kir. államépítészeti hivatal főnökét súlyos baleset érte. A halmajszántói törvényhatósági közuton fenálló ugynevezett hernád-kéresi Hernád hidnál, mely rongált állapotánál fogva gyors és alapos helyreállítást igényel, tüzetes műszaki megvizsgálása céljából a helyszínén fölveleket eszközölve, egy sáncznak átugrása közben ballábát bokában törte. A súlyosan megsérült Halmajról vonaton Kassára lakására szállították, hol gyors orvosi segélyben részesülve, tört lábát gipszforma közé helyezték. Az orvosi vélemény szerint a lábátörés súlyos jellegű.

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

A Nemzeti színházban: Marcellé. Sardon vigjátéka. Főszereplők: Nádai, Gyenes, Hegyesi M. és Mihályfi. Kezdeté 7 órakor.

Az operaházban: nincs előadás.

A városi színházban: nincs előadás.

A vígszínházban: A nőszabó. Feydeau G. boházata. Főszereplők: Góth, Kalmar P., Hunyadi M., Gál, Delli E., Balassa, Varsányi Irén. Kezdeté fél 8 órakor.

A népszínházban: Talmi hercegnő. Konti operetteje. Főszereplők: Nemeth, Csatai Zs., Hegyi A., Blaháné, Raskó és Solymosi. Kezdeté 7 órakor.

A magyar színházban: A kikapós palotakülső. Gandófal boházata. Főszereplők: Balóczy Aranka, Balla K. és Boross Endre. Kezdeté 7 órakor.

Tina di Lorenzo Budapesten. Ez az ifjú olasz művész a budapesti közönség előtt eddigéig még ismeretlen, nem lesz tehát érdektelen, ha egy kiváló orosz kritikuskak róla mondott véleményét a következőkben idézzük:

Tina di Lorenzo, írja lapjában ez az orosz bíráló, rohammal hódította meg Moszkvát. Ez az ismeretlen művész, minden Duse- és Sarah Bernhardt-hívót, akik pedig nagy közönséget alkottak a szent városban, egy új vallásra térített át és a legszigorúbb kritika is lábait elébe rakta a foglyot. Nemcsak szépségének hatalmával, hanem ideálisan fennkölt, s mégis életigenélővel teli lényével vert igéze ének b-lyóiba ez az ifjú művész mindenkit. Mint Tiziannek egy eletra kelt alakja hódította meg a maga részére nézőinek szívet és Sudermann Magdája, A vasgyáros Claireje, Adrienne Lecouvreur, Fedora és Frou-Frou egy-egy olyan diadalát jelenti ennek a csodaszép és nagy tehetségű ifjú leánynak, amint ritka művésznő tud kivívni. Mária Ernolova, a mi híres orosz tragikánk minden fellépése alkalmával könnyezve nézte Tina di Lorenzo játékát.

Az ifjú olasz művész ugyanazokban a darabokban lép fel a budapesti közönség előtt, amelyekben Moszkvában is óriási sikert aratott.

Bárdy Gabi új szerepe. Konti József nagyszerű operetteje, a «Talmi hercegnő» a jövő héten részben új szereposztással kerül színpadra. Marguéríte hercegnőt, Hegyi Aranka szerepét ugyanis Z. Bárdy Gabi, a színház ifjú művésznője veszi át. Bárdy Gabi egyik kedvence a népszínház publikumának és ezért nagy érdeklődéssel várják az újabb nagy szerepben való fellépését.

E. Kovács Gyula körútja. E. Kovács Gyula, a kolozsvári Nemzeti Színház kiváló tragikus színésze hosszabb művészi körútra indul. Magyarország nagyobb városába, Elsőben Szabadkára megy, ahol Hamlet-et, Lear-t és Otello-t fogja játszani.

A Böcklin-kiállítás megnyitása. Böcklin Arnold, a nagy svájci festő nemrég ünnepelte 70-ik születése napját. Az országos képtár igazgatósága ebből az alkalmából az akadémia palotájában kiállítást rendezett, amelyben a mester 120 festményének reprodukciója van kiállítva. A kiállítás az akadémia második emeletén két kis termet foglal el. A kiállítást egész csöndben, minden ünnepség nélkül ma nyitották meg a tárlat rendezői Kammerer Ernő kormánybiztos és Térey Gábor dr. képviselő.

tár ör. A kiállítás vasárnap, szerdán és pénteken, tehát azokon a napokon, amikor az országos képtár nyitva van, díjta anul megtekinthető.

Csillag Teréz a kitűnő művész, aki rekedtsége miatt egy heti szabadságot kapott a nemzeti színház igazgatójától, már jobban van, annyira, hogy jövő héten föl is lép.

A kulisszák mögött.

Konti Józsefet, a Talmi hercegnő népszerű komponistáját ünnepelték tegnap az Oltthon körben. De ünnepelte őt egy szűkebb társaság is, amelyet Porzolt direktor látott vendégül és amely addig-addig koccintgatott a vidám Kontival, amíg az — magyarul szólva — elázott. Lakoma után Konti hazament és elaludt. Karhatalommal kellett elhozni az Oltthonba. Ott újra sűrűn koccintgattak vele úgy, hogy már alig-alig állotta.

— Istenem, szólt az ő saját szerző akcentusával — hát ennyi összekocczásra ad alkalmat ez az egy operett? Pedig ti nem is vagytok komponisták.

Jó kedvében aztán Konti elmesélte egy babérszöru történetét. Az operettjének második előadásán ismeretlen tettesek megjeltek őt egy babérszöruval. A harmadik előadásán ismét felnyújtották ezt a szöru-t, de ekkor már — Blahánénak.

A leleményes Konti ugyanis új szállagot tételt a régi szöruval és azt a lábához rakta az ő muzsájának.

Blaháné azonban jól ismeri az ő «vörös németjét» és a Talmi hercegnő negyedik előadásán ismét Kontinak jutott ez a babérszöru.

Mánya

KÖZGAZDASÁG.

Jelentések a közszélekről.

A gabonauzlet Budapesten. Amerika magasabb jegyzéseit ellen olyozta a kedvező időjárás, a hangulat nyugodt maradt. Elkelt 12,000 q. buza változatlan áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba.

Tiszavidéki	400 mm.	79	kg.	13 10	frton
	1100	77		13 10	
	200	75		13 10	
Bácskai	500	73.7		12.25	
Makói	1000	75		12.60	
Rakfáraru	1300	75.4		12.75	
	1700	77		13.10	
Orsz.	1500	74		10.55	

Egyéb gabonaművekben az irányzat lágyadt, az árak nem változtak. Rozsok 8.80—8.90, tengeri 5.05—5.20 és zabok 6.35—6.65 frton adtak el.

A határidőpiacon az eladók voltak túlsúlyban, több azonban a kereslet megelénkült és a kenyérmagvak emelkedtek.

Kötélek:

Buza tavaszra	11.92—11.96
„ őszre	9.31—9.29
Rozs tavaszra	8.76—8.68
Tengeri máj.-jun.-ra	5.30—5.28
Zab tavaszra	6.36—6.39

A déli tőzsdé zárlatjegyzései:

Buza tavaszra	11.95—11.96
„ őszre	9.30—9.31
Rozs tavaszra	8.69—8.71
Tengeri máj.-jun.-ra	5.29—5.30
Zab tavaszra	6.37—6.39

A budapesti értéktőzsde. Magasabb külföldi jegyzések az irányzatot megszilárdították, az árfolyamok azonban csak mérsékelten emelkedtek.

Az előzőszen előfordult kötések: magyar hitel. 382.75—383. osztrák hitel részv. 363.30—364.50 leszámítoló bank részv. 254.75—255.50 osztrák-magyar államvasút részv. 342.25—343.—rimamurányi vasút részv. 246.25—246.50 közúti vaspálya részvény 401.—401.50 villamos vasút részvény 278—278.25

Zárlatkor maradt: magyar hitel részvény 382.50 osztrák hitel részvény 364.10 osztrák-magyar államvasút részv. 342.75 leszámítoló bank részvény 255.25. jelzáloghitelbank részvény 272.50 közúti vaspálya részvény 404.50 városi villamos vasút részvény 278.25 forinton.

A déli tőzsdén jegyzettek: magyar hitel részvény 383.—382.25 osztrák hitel részvény 364.40—363.50 osztrák-magyar államvasút részvény 342.75—342.25 leszámítoló bank részvény 255.50—256 jelzáloghitelbank részvény 272.50—272.50 közúti vaspálya részvény 404.50—404.50 városi villamos vasút részvény 278.25—278.25 forinton.

toló bank részvény 255.50—256 jelzáloghitelbank részvény 272.50—272.50 rimamurányi vasút részvény 246.50—246.50 közúti vaspálya részvény 404.25—404.50 városi villamosvasút részv. 278.25.—forinton.

Déli zárlatkor: magyar hitel részvény 382.—magyar aranyjárdék 121.25 magyar koronajárdék 99.50. pesti magyar kereskedelmi bank részvény 1450.—, osztr. hitel részv. 363.50 leszámítoló bank részvény 255.75 jelzáloghitelbank részvény 272.50 rimamurányi vasút részvény 246.50, salgótarjáni köszénbánya részvény 592.— déli vasút részvény 81.— városi villamos részvény 278.25, közúti vaspálya részvény 404.25 forinton.

A gabonauzlet Bécsben. A tengerentúli szállár tudósítások dacára a kontremin párt kerekedett felül, az árak letöredeztek.

Jegyzések:

Buza tavaszra	11.73—11.75
Rozs tavaszra	8.80—8.82
Tengeri máj.-jun.-ra	5.56—5.57
Zab tavaszra	6.68—6.70

A bécsi értéktőzsde. Kedvező politikai hírek a spekulációt vásárlásokra ösztönözték, a hangulat állandóan barátságos volt.

Jegyzetek: osztrák hitel részvény 364.—magyar hitel részvény 383.—, magyar aranyjárdék 121.35, magyar koronajárdék 99.50 angol bank 162.—, osztrák-magyar államvasút részvény 342.25 forinton.

Piaczi árak.

(Az Esti Hírlap magánjelentése.)

(A. A.) A központi vásároknakban ma igen élénk forgalom volt. Nyulakat 90—100 krajzával kínáltak. Szarvas, őz, fogoly és császármadár a vadászati tilalom folytán nem kapható. Nyulat és fácánt pedig e hó 15-éig szabad árusítani. A tojás ára emelkedőben. A kicsinybeni eladások következőleg alakultak:

Hús: I. rendű levehus 72. II. rendű levehus 60—63. III. rendű levehus 48—56, vesepecsenye egész 72 —, rostélyos 72—80, fehér pecsenye 72, tisztított vesepecsenye 170—200, marhanyelv nyersen 64, páczolva 90, füstölve 140 krajczár kilója. Borjúhús ezomb 100—120. eleje 68, poroktnek 64. Birkahús eleje 44—48, hátulja 52—56, poroktnek 40. Bányahús, első negyed 60—80, hátulso negyed 85—110. D szőhús czombja, lapoczkája 68, szájp-csenye 90, karaj 80—90, füstölt sonka 90—100, prágai sódar 110—115 nyelv 30—35 kr olvasztani való szalonna 60—64, zsír 60—64, haj 58—60, kocsonyának való 48—50 kr. kilónként.

Bavonfi: Rántani való csirke 120—140, sütni való csirke 130—150, tyúk 150—160, kappan 240—300, pulyka 500—700 kövér lud 6.20—10 frt. sovány kacsa 240—260, kövér kacsa 300—400 krajczár páronként. Tisztított haromfi: csirke 60—80, császár poulárd 80—100, kappan 120—140, sov. kacsa 150—160, hizott 150—180 kr. drbkent, pulyka 58—60, kr. Lud kilója. 58—60 kr. elsőrendű zsír 80—90, haj 90, olvasztani zsír 80—90 kr. libamáj 150—200 kilója.

Vadak: Nyul 100—120. Fácán 220—250, gyöngytyúk 80—120, vadkacsa 90—100 drbja. Fenyvesma-tár 45 párja.

Halak: Elő ponty 80—120, csuka 60—120, kecske 100—200, süllő 80—160 krajczár. Jégelt halak: ponty 20—60, csuka 20—50, kecske 120, fogas, süllő 80—160, apró hal 30—50. Lazac 400—500 krajczár kilója.

Különlekek: Tevaj 120—140, főzni való 90—100, tojás 6 drb 20 kr., teatojás 30 drb, főzni való tojás 34—36 drb 100 krajczár.

Felétörkésztő: **Neszmély Arthur.**

Huzás holnapután.
Buda herceg szobor-sajjegyek 50 kr.
Főnyeremény 75,000 korona értékben.
Kapható mindenütt.

Milner Frigyes

hentes-, csamegy-, sajt-, vaj- és borizletle Budapest, Váci-utca 12.

ajánlja legnagyobb választékú raklárát mindenféle finom likörök, cognac, poszók, befőttel, sütemények, édes oládé csokorkák, korai főzések és korai gyümölcsök, friss ószi barack, zöld borsó, földieper, saláta uborka és állandóan friss mákos és diós patkókban.

Buffet-Reg. elizsözoba

Megrendelések mulat-éjszaka, ebédekre, vacsorákra házánál, legjóna kis olgálás és legszebb rendezéssel a legolcsóbb árak mellett elogadtatnak.